

בעניין: **המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר ו-15 אח'**

ע"י ב"כ עוה"ד אלעד כהנא ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נגד -

המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד הילה גורני ואח'
פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466513; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מטעם העותרים

בכפוף להחלטת בית המשפט הנכבד בבקשת העותרים מיום 28.3.11, מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם לתגובת המשיבים.

מבוא

1. עתירה זו הוגשה בעניין רישום כתובות במרשם האוכלוסין הפלסטיני, או נכון יותר – העתקו, המצוי בידי ישראל.
2. מרשם האוכלוסין, מעצם טיבו, הוא כלי טכני, לצרכים סטטיסטיים. הוא נועד לשקף את המציאות ולא לקבוע אותה. מעצם טיבו, מרשם האוכלוסין לא תמיד משקף את המציאות לאשורה במלואה, שכן בני אדם (בישראל, בשטחים או בכל מקום אחר) אינם ממהרים לעדכן את פרטיהם עם כל שינוי (נישואין, מעבר דירה, וכו'). אדם יכול להיות נשוי ולגור בתל אביב, אך עדיין להופיע במרשם האוכלוסין כרווק המתגורר בירושלים.
3. אין חולק, כי כך מתנהל – הן להלכה הן למעשה – מרשם האוכלוסין הישראלי, עוד מימי פסק דין **פונק שלזינגר**. כפי שיתואר בהמשך, כך מתנהלים גם מרשמי אוכלוסין במדינות אחרות ברחבי העולם.
4. כך גם התנהלו הדברים, במשך עשרות שנים, לגבי מרשם האוכלוסין הפלסטיני. מיום שהוקם מרשם האוכלוסין הפלסטיני (ראשית בניהול המפקד הצבאי, ומשנת 1995 בניהול הרשות הפלסטינית), בני אדם נישאו והתגרשו, עברו דירה, החליפו עבודות והמירו דתות. החיים הם דינאמיים, ומרשם האוכלוסין רק נועד לשקף דינמיות זו, ומטבע הדברים – בפיגור קל.

5. שוו בנפשכם, כי יום בהיר אחד, רישום זה מתקבע, נאסר על שינויו או עדכונו, והוא הופך להיות "חובה" או "איסור" לכל הרשום שם: אדם יכול לעסוק רק במקצוע שרשום במרשם האוכלוסין (שהרי זה ה"היתר" שניתן לו); אישה חייבת להתפלל בבית תפילה בהתאם לדת שכתובה בתעודת הזהות שלה (שהרי לא קיבלה "היתר" לעשות אחרת); בני זוג שנישאו כדת וכדין צריכים לקבל את אישור "ממונה המרשם" כדי שיוכלו לחיות באותה דירה, ובני זוג שנפרדו – אינם יכולים לחיות בנפרד אם עודם רשומים כנשואים. וכמובן, כנשוא עתירה זו, אדם חייב להתגורר רק בכתובת בה נרשם. כך החליטו יום בהיר אחד המשיבים, בהחלטה פנימית, לנהוג.

6. ברור שמדובר באבסורד גמור, היפוך מוחלט של דיני מרשם האוכלוסין ושל מהותו. יתרה מכך – ההסתמכות על מרשם האוכלוסין, ועל המידע הרירותי המצוי בו, יוצרת מציאות שרירותית:

לדוגמא, משפחה ובה שני ילדים, אחד בן 19 ואחיו בן 10. בן ה-19 מעדכן את כתובתו, אולם אחיו הקטן אינו יכול להוציא תעודת זהות, ועל כן מתקבעת כתובתו באופן שגוי תוך שנאסר עליו לעדכנה. כך, באותה משפחה, אח אחד רשום בגדה ואח אחר ברצועה – עניין שרירותי לחלוטין.

או למשל, שני אנשים שעברו, באותו יום ממש, דרך אותו מחסום צבאי ממש, לאותה מטרה ממש, לגדה. אחד מהם מזדרז ומעדכן את כתובתו באותו יום. האחר שוכח מהעניין ואינו עושה זאת. האחד יהיה רשום בגדה בשנת 2000, והשני לא – עניין שרירותי לחלוטין.

7. החלטת המשיבים, יום בהיר אחד, להפוך את מרשם האוכלוסין לעניין מהותי ומחייב המהווה חובה או איסור לאמור בו, להקפיא את הרשום ברישומיהם ולאכופ בכוח את הרשום בו על האוכלוסייה המוגנת, וכל זאת ללא כל ביסוס שבדין, יצרה כאוס מוחלט. משפחות מצאו עצמן יום אחד "שוהות בלתי חוקיות" בארצן; זוגות שאחד מהם "חוקי" והאחר הוכרז לפתע כ"מסתנן"; הורים שמפחדים לשלוח את ילדיהם אל מחוץ לכפרם פן יגורשו "למקום מגורם הרשום".

עם שלם, שמצא עצמו מחולק באופן מלאכותי לחלוטין לשניים, "עזתיים" ו"גדתיים", בגלל הכתובת "גינין" או "חאן יונס" שלא עודכנה ואי אפשר היה עוד לעדכנה – בלא כל קשר לעובדות המציאות ולמקום המגורים האמיתי.

8. כאמור בתשובת המשיבים להליך חופש מידע (ע/44), צורף לתגובת העותרים לתגובת המשיבים לבקשת צו ביניים מיום 1.7.10, כ-35,000 בני אדם חיים בשגרת חיים זו, שגרה שיכולה להפוך הליכה שגרתית לביקור קרובים או לעבודה למלכודת גירוש. **35,000 בני אדם, כולם רשומים כבר במרשם האוכלוסין**, מתוכם כ-2,500 ילדים שנולדו בגדה, ארצם שלהם.

9. ואכן, טבעי שכך יקרה, כאשר יום אחד הופך כלי טכני שהוקם לצרכים סטטיסטיים למנגנון דרקוני המחייב או אוסר את האמור בו. כך טבעי שיקרה, כשכתובת מגורים הרשומה במרשם

הופכת בידי המשיבים באופן שרירותי לחלוטין ללא פחות מ"אזרחות זרה", כאילו הייתה מעמד במדינה אחרת. זאת, ללא כל התראה וללא כל בסיס בחקיקה שהייתה קיימת מאז ומעולם.

10. המשמעות האופרטיבית של עמדת המשיבים היא, שאין הם מעדכנים את העתק המרשם שבידם; וכן הם מטילים סנקציות ומגבלות שונות עד כדי העברה בכפייה של פלסטינים על בסיס כתובתם הרשומה (משל הייתה לא פחות מ"אזרחות זרה").

11. משכך, התבקשו שני סעדים אופרטיביים המשקפים את מהותו הנכונה של המרשם: האחד, כי המשיבים יעדכנו כתובות ברישומיהם (בדיוק כמו שמחויבות הרשויות לעשות ביחס למרשם האוכלוסין הישראלי); והשני, כי לא יגורש אדם על בסיס כתובתו הרשומה (בדיוק כמו שנעשה ביחס למרשם האוכלוסין הישראלי).

12. יובהר כבר כעת, שבמסגרת עתירה זו לא מתבקש סעד גורף המונע הרחקת פלסטינים מהגדה באשר הם. במסגרת עתירה זו, אין העותרים חולקים על כלים שונים העומדים לרשות המפקד הצבאי ומאפשרים לו, לפי פסיקת בעת משפט זה, להרחיק פלסטינים מהגדה – **תהיה כתובתם אשר תהיה**.

כך למשל, במסגרת עתירה זו לא חולקים העותרים על סמכויות המשיבים לגרש מהגדה פלסטינים, **תהיה כתובתם אשר תהיה**, בהתאם לסעיפים 49 או 78 לאמנת ג'ינבה הרביעית (ר' למשל בג"ץ 7015/02 עג'ורי נ' מפקד כוחות צה"ל, תק-על 2002(3), 1021).

כמו כן, העותרים אינם חולקים במסגרת עתירה זו על סמכות המשיבים לאסור על אדם כלשהו כניסה לגדה או לאשרה בתנאים מפורשים, ולאכוף החלטות אלו על מי שהפר אותן.

13. אלא מאי? שפרוצדורות גירוש אלו מחייבות את המשיבים לעמוד בנטל הוכחה ראשוני.

לעניין סעיפים 49 או 78 לאמנת ג'ינבה, נדרשים המשיבים לעמוד בתנאים רבים אשר קבעה הפסיקה וכן בהליך פרוצדוראלי מסוים.

באשר לפלסטיני שנכנס לגדה למרות שנאסר עליו לעשות כן, **תהיה כתובתו אשר תהיה**, על המשיבים להצביע על ההחלטה בעניינו, שבניגוד לה נכנס (כפי שארע בבג"ץ 8731/09 עזאם נ' מפקד איזור הגדה המערבית, תק-על 2009(4), 3550 ((2009)) או על המסמך הכתוב שניתן לו, ובו נקבע כי שהייתו בגדה היא לזמן קצוב בלבד.

14. המשיבים יודעים שאין הם יכולים לעמוד בנטל זה. שהרי, הם מודעים לכך שכמעט כל הפלסטינים שעברו להתגורר בגדה ב-20 השנים האחרונות, נכנסו לגדה כדיון, דרך המחסומים הצבאיים ובהסכמת המשיבים, ואין באפשרות המשיבים להצביע על איסור שניתן בעניינם. יתרה מכך, רבים מתוך אלו המתגוררים בגדה אך רשומים ע"י המשיבים ברצועה לא נכנסו לגדה מעולם, שכן הם נולדו בה ולא יצאו אותה מעולם (ר' סי' 13 ל-ע/44).

כמו כן, המשיבים מודעים היטב לכך, שלפי הודאתם שלהם, המסמך הראשון שהונפק, אשר מגביל את משך שהייתו של פלסטיני בגדה ובו הובהר לפונה הפלסטיני כי לא יוכל לשהות בגדה מעבר לתקופה קצובה, הונפק ביום 25.12.07 (ר' ע/15).

15. המשיבים ביקשו להיפטר מהצורך לעמוד בנטל זה על ידי היפוכו, כך שלא יצטרכו להצביע על מגבלה כזו או אחרת שניתנה בעניינו של אדם, אלא הוא יצטרך כעת להראות, באותות ובמופתים, כי שהייתו בארצו היא כדין – רק מפאת רישום כתובת ישן שאין לו כל שליטה עליו ושנאסר עליו לעדכנו.

כך הפך מרשם האוכלוסין, כלי טכני ופרוצדוראלי, לכלי דרקוני באמצעותו מבקשים המשיבים לשלול מאלפי בני אדם, באחת ובאופן רטרואקטיבי, את זכותם לחיות בביתם, ולהטיל עליהם נטל שאינם יכולים לעמוד בו, "להוכיח" כי שהותם בגדה "מותרת" (למרות שמעולם לא נאסרה או הוגבלה במסמך כלשהו, ומבלי שהמשיבים יצטרכו להוכיח כי שהייתם אכן נאסרה או הוגבלה מלכתחילה).

16. מכאן חשיבותה של עתירה זו, שעניינה השבת מרשם האוכלוסין למימדיו הטבעיים והחוקיים. ככל שהמשיבים מבקשים להרחיק אדם להוכיח כי אדם הפר תנאים או החלטות שניתנו בעניינו – בלא קשר לכתובתו הרשומה.

17. עוד בטרם יפרטו העותרים את תגובתם, יזכירו העותרים כי בעתירתם ובהודעתם המשלימה פורטו טענות רבות, ובהן: האיסור המפורש על העברה בכפייה לפי הדין הבינלאומי; שתי חוות דעת מומחים התומכות בטענה זו; טענת אפליה המחוזקת במסמכי המשיבים עצמם; טענת חוסר סמכות מובהק הנסמכת על לשון החקיקה הצבאית; ועוד.

שימת לב בית המשפט מופנית לכך, שהמשיבים לא השיבו לכל אלו דבר.

א. עניינים מקדמיים

I. ענייני איחוד והפרדה

18. כאמור, עניינה של העתירה הוא מרשם האוכלוסין, והסמכויות שקיימות (ולא קיימות) למשיבים מכוח דיני מרשם האוכלוסין.

במקביל, וכאמור לעיל, אין חולק על כך שלמשיבים יש סמכות להתיר או למנוע כניסה לגדה, ללא קשר למרשם האוכלוסין. סמכות זו היא בהתאם לשיקול דעתו של המפקד הצבאי, שצריך להיות מופעל בכפוף לדין.

19. משכך, מדובר בשני עניינים שונים: האחד – אשר בו עוסקת עתירה זו – נוגע לחוסר-סמכות מכוח דיני מרשם האוכלוסין; והשני – אשר אינו בא בגדר העתירה הנוכחית – נוגע לשיקול דעתו של המפקד הצבאי (ואחרים) בעת הפעלת סמכותם כיום לאשר את התנועה מעזה לגדה,

כפי שמשקף בקריטריונים שנקבעו ב"נוהל טיפול בבקשות השתקעות תושבי רצועת עזה באיו"ש" שפורסם ביום 8.3.09.

מטענות העותרים בעתירה זו בדבר מהותו של מרשם האוכלוסין, נובע שהאמור במרשם האוכלוסין אינו מוכיח שנאסרה כניסתו של אדם לגדה, ועל כן אין המרשם קשור כלל לקריטריונים לפיהם פועל המשיב כשהוא מסרב או מאשר כניסה כאמור.

20. עתירה זו הוגשה בנוגע לשאלה הראשונה, קרי, דיני מרשם האוכלוסין וטענת חוסר סמכות. מטבע הדברים, היא מתייחסת לפלסטינים שלא נאסרה כניסתם לגדה ועל כן, כפועל יוצא, מי שיושפעו מהחלטה בעתירה הם מי שמתגוררים בגדה.

21. השאלה השנייה נוגעת לפלסטינים שכן נאסרה כניסתם לגדה (שהרי שם מדובר בשאלה של אופן הפעלת שיקול הדעת) ועל כן, כפועל יוצא, מדובר במי שטרם נכנס לגדה ומצוי ברצועה, בירדן או בישראל.

22. העותרים סבורים כי לא יהא זה נכון לדון בשתי השאלות יחד. שאלת סמכותו של המפקד הצבאי בהתאם לדיני מרשם האוכלוסין, אינה משפיעה על שאלת הפעלת שיקול הדעת שלו ושל מפקד מת"ק עזה ואחרים בנוגע להתרת מעבר מהרצועה. בין שעמדת העותרים בעתירה זו תתקבל ובין שתדחה, עדיין יהיה צורך לדון באופן הפעלת שיקול הדעת להתרת כניסה לגדה.

כמו כן, בין שימצא ששיקול דעתם של המפקד הצבאי ואחרים בנושא המעבר לגדה הופעל כדין ובין שלא, ברי שלא יהיה בכך כדי להקים או לשלול סמכויות לפי דיני מרשם האוכלוסין.

23. יובהר, כי אף בית משפט נכבד זה לא ראה בעבר צורך לדון בשתי סוגיות אלו במאוחד. כך, ביום 8.12.08 הפריד בית המשפט את הדיון בבג"ץ 2387/08 צבאח נ' המפקד הצבאי, הנזכר בעתירה, ושעסק בעניין עדכון כתובות, מבג"ץ 3911/08 ברזויל נ' המפקד הצבאי, שעסק בעניין המעבר לגדה. מכאן, שגם בית המשפט לא ראה זיקה בין הנושאים.

24. כאמור, העותרים סבורים כי לא יהא זה נכון לדון בשאלות אלו יחד, ולמעשה, אף יהיה בכך כדי לסבך את הדיון, שהרי, כיצד ניתן לדון במקביל הן במשמעות הצו בדבר מרשם אוכלוסין שהוציא המפקד הצבאי, והן בקריטריונים התקפים כיום ליציאה מעזה שקבע מתאם פעולות הממשלה בשטחים?

25. העותרים מבקשים להבהיר, כי בכל אחת משתי השאלות הוגשה עתירה עקרונית, וכמו כן קיימות גם עתירות פרטניות המעוררות אחת משתי השאלות (בחלקן הוגשה בקשה על ידי העותרים לאחדן עם העתירה העקרונית המתאימה).

לשם הבהירות, העתירות הפרטניות שמעוררות את השאלה הראשונה הן: בג"ץ 660/08 עאמר נ' המפקד הצבאי ובג"ץ 6685/09 קהוגי נ' המפקד הצבאי (שהעותרים ביקשו לאחדן יחד עם

הגשת העתירה (דן); ועתירות נוספות: בג"ץ 4417/10; בג"ץ 4510/10; בג"ץ 4675/10; בג"ץ 5014/10; בג"ץ 5015/10; בג"ץ 5727/10; בג"ץ 5728/10; בג"ץ 6871/10; בג"ץ 8100/10; בג"ץ 9084/10; בג"ץ 360/11.

העתירות שמעוררות את השאלה השנייה (שיקול הדעת בעת המעבר) הן העתירה העקרונית בג"ץ 2088/10 **מוקד להגנת הפרט נ' המפקד הצבאי**, והעתירות הפרטניות שהתבקש איחודן עם בג"ץ 2088/10: בג"ץ 1013/11 **צלאח נ' המפקד הצבאי** ובג"ץ 3911/08 **ברדויל נ' המפקד הצבאי**; ועתירות נוספות: בג"ץ 8495/10; בג"ץ 8/11; בג"ץ 1335/11.

26. לחילופין, אם בכל זאת יוחלט לדון בשני הנושאים בפני אותו הרכב, סבורים העותרים כי יש להכריע ראשית בשאלה הראשונה, אשר בה עוסקת העתירה הנוכחית.

II. טענות מקדמיות מצד המשיבים

טענת "כוללניות"

27. המשיבים טוענים כי דין העתירה להימחק "מחמת היותה כוללנית". זאת, מכיוון שלטענתם, עומדת להם סמכות רחבה לגרש פלסטינים על בסיס כתובתם, ועל כן לא ניתן ליתן צו מוחלט האוסר עליהם לעשות זאת באופן גורף. **אלא שזו בדיוק השאלה הדורשת הכרעה בעתירה זו!**

28. כך למשל, לא יעלה על הדעת כי עתירה ובה סעדים זהים לגבי מרשם האוכלוסין בישראל, הייתה נמחקת בטענת "כוללניות" (למעשה, ספק אם היה צורך בעתירה כזו). זאת, משום שברור לכל שמרשם האוכלוסין בישראל הוא כלי טכני בלבד.

29. המשיבים מבקשים למעשה להקדים את המאוחר: הם מבקשים לקבל את עמדתם בנוגע למהות מרשם האוכלוסין הפלסטיני עוד בטרם התקיים דיון בסוגיה, על דרך מחיקתה על הסף.

30. מובן כי יש לדון בעתירה לגופה בהתאם לטענות הצדדים. אם תתקבל טענת העותרים לגופה, ממילא אין כל הצדקה בטענת הכוללניות.

31. העותרים יבקשו לציין, כי בניגוד לרושם שמנסים המשיבים לצייר, **מעולם לא נפסק כי עומדת להם הסמכות לגרש מהגדה פלסטיני על בסיס כתובתו**. המקרה היחיד אליו מפנים המשיבים הוא בג"ץ **עזאם** האמור לעיל, אולם שם הגירוש לא נסמך על כתובתה של העותרת, אלא על האיסור המפורש שניתן בעניינה להיכנס לגדה, אותו הפרה לפי פסק הדין. משכך, אף לו הייתה כתובתה של העותרת שם בקלקיליה שבגדה או ברמאללה או גינין, לא היה בכך כדי להשפיע על פסק הדין (שהרי איסור כניסתה, שנאכף בדיעבד, היה הבסיס לגירוש).

לעומת זאת, וכפי שפורט בעתירה, בהליכים בהם כן התעוררה שאלת משמעותה של הכתובת - לפני וגם אחרי בג"ץ עזאם - הבהיר בית המשפט - בין בהערות בדיון ובין במתן צו על תנאי - כי יש פגם מהותי בהתנהלות המשיבים (בג"ץ 3519/05 **ורד נ' מפקד כוחות הצבא בגדה** -

המערבית; בג"ץ 2387/08 **צבאח נ' המפקד הצבאי**; בג"ץ 2786/09 **סאלם נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**; בג"ץ 8729/09 **סואלי נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית**). הסיבה בגינה לא ניתנו בהליכים אלו צווים מוחלטים, היא שהמשיב חזר בו לאחר קבלת צו על תנאי או לאחר שמיעת ההערות, ככל הנראה כדי להימנע מהכרעה.

טענת "תיאורטיות"

32. עוד טוענים המשיבים, כי עתירה זו היא כביכול "תיאורטית". טענה זו תמוהה, מאחר שהמשיבים עצמם מודים שוב ושוב, לרבות במסגרת תגובתם זו, כי הם רואים בכל אותם 35,000 תושבי הגדה הרשומים בכתובות הנמצאות ברצועת עזה כ"שוהים בלתי חוקיים" בבתיהם, כי הם אכן מרחיקים מעת לעת פלסטינים לרצועה על בסיס כתובתם, וכי הם "הקפאיו" באופן גורף את עדכון העתק המרשם שבידם. לא ברור כיצד ניתן לטעון, לצד זאת, שעתירה זו היא "תיאורטית".

33. עוד מלינים המשיבים על כך שעתירה זו מוגשת בלא עותר פרטני בצידה. גם טענה זו לא ברורה, מאחר שהעותרים עצמם ביקשו לאחד עתירה זו עם עתירת **עאמר** ועתירת **קהוג'י** כבר עם הגשת העתירה, וזאת בהסכמת העותרים בעתירות אלו.

34. נוכח האמור, לא ברור מדוע סבורים המשיבים כי היעדרו של עותר פרטני מהעתירה אמור להשפיע על גורלה. יתרה מכך: טענת המשיבים לפיה יש לדון בשאלה של היעדר סמכות במסגרת עתירה פרטנית ולא במסגרת עתירה עקרונית היא מקוממת, והעותרים יבקשו לפרט.

35. עתירה זו – עתירה עקרונית שהוגשה בידי 16 ארגוני זכויות אדם – מוגשת לאחר **עשור בו מתנהלים המשיבים כפי שהם מתנהלים ולאחר שעתירות פרטניות – על אף שרובן ככולן צלחו – לא הובילו לשינוי התנהלות המשיבים**.

עם זאת, יובהר כי עתירה זו אינה מוגשת באיחור. בעשור האחרון העותרת 1 לבדה הגישה עתירות רבות בנושא. עתירות אלו נמחקו כולן, לאחר שהמשיבים הבינו כי בית המשפט אינו מקבל את עמדתם וניאותו ליתן את הסעד המבוקש במקרה הקונקרטי על מנת להתחמק מהכרעה. בהיעדר פסק דין, בחרו המשיבים לנסות את עמדתם, ואת מזלם, על גבם של עותרים אחרים, אשר בתורם, עתרו אף הם לבית המשפט וזכו לסעד המבוקש ללא הכרעה בסוגיה, על מנת שהמשיבים יוכלו לנסות את מזלם על גבו של עותר אחר.

36. להלן רשימה חלקית בלבד של עתירות אלו.

בג"ץ 3519/05 **ורד נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – לאחר מתן צו על תנאי, הודיעו המשיבים כי ככל שהעותר, שגורש לרצועה, יחזור לגדה דרך ישראל, הוא ייעצר בשל מידע ביטחוני ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 2387/08 **צבאח נ' המפקד הצבאי** – לאחר שמיעת הערות בית המשפט בדיון, וכדי להימנע ממתן פסק דין, חזרו בהם המשיבים מהחלטתם והסכימו לעדכן את כתובת העותרים ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 2786/09 **סאלם נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – מיד לאחר מתן צו על תנאי, הודיע המשיב כי הוא חוזר בו מהחלטתו לגרש את העותר ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 8729/09 **סואלי נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – לאחר שמיעת הערות בית המשפט בדיון, וכדי להימנע ממתן פסק דין, חזר בו המשיב מכוונתו לגרש את העותר וביטל את צו הגירוש נגדו ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 5504/03 **כחלות נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – המשיב חזר בו מהחלטת הגירוש ואיפשר את חזרת העותר לביתו בגדה לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 3555/05 **נבאהין נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – המשיב חזר בו מהחלטת הגירוש ואיפשר את חזרת העותר לביתו בגדה לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 4465/05 **ג'דילי נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – המשיב חזר בו מהחלטת הגירוש ואיפשר את חזרת העותר לביתו בגדה לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 396/06 **קעיס נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – המשיב חזר בו מהחלטת הסירוב להתיר את חזרת העותרים לביתם בגדה לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 5463/06 **אפנדי נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – המשיב חזר בו מהחלטת הגירוש ואיפשר את חזרת העותר לביתו בגדה לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 9951/06 **אבו בטיחאן נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – המשיב חזר בו מהחלטת הסירוב להתיר את חזרת העותרים לגדה לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 810/07 **אבו שעאבן נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית** – המשיב חזר בו מהחלטת הגירוש לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 9386/07 פיראני נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית – המשיב חזר בו מהחלטת הגירוש ואיפשר את חזרת העותר לביתו בגדה לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 111/08 ג'בר נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית – המשיב חזר בו מהחלטת הסירוב להתיר את חזרת העותרת לגדה לאחר הגשת העתירה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין;

בג"ץ 10520/09 אבו עאבד נ' מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית – לאחר שמיעת הערות בית המשפט במהלך הדיון, המשיב חזר בו מהחלטת הגירוש על מנת להימנע מפסק דין ואיפשר את חזרת העותר לביתו בגדה ומשום כך התייתר הצורך להכריע בסוגיה והיא אכן לא הוכרעה בפסק הדין.

37. לאחר עשור של עתירות כאלו, הבינו העותרים כי אין מנוס מהגשת עתירה עקרונית בנושא.

לו רצה המשיב לדון בעניין במסגרת "עתירה פרטנית" (וכאמור, מאחר שהסוגיה היא טענת היעדר סמכות ולא פגם בשיקול דעת, וקיומה של מדיניות המשיבים אינו מוכחש, לא ברור מדוע יש לכך חשיבות) יכול היה בקלות לאפשר לבית המשפט להכריע בכל אחת ואחת מהעתירות האמורות.

אלא שהמשיב בוחר לנסות את מזלו כל פעם מחדש, תוך שהוא גורם לעותרים לפנות לבית המשפט שוב ושוב במהלך עשור, וכמובן, תוך פגיעה קשה וחמורה באנשים, שעל גבם הוא בחר לנסות את מזלו, כאילו היו כלי שחמט.

38. משכך, ומאחר שהעותרים עצמם ביקשו לאחד את העתירה שבנדון עם עתירת עאמר ועתירת קהוג'י (ואף המשיבים מבקשים זאת כטענה חלופית), הרי שאין לקבל את טענת המשיבים בדבר "תיאורטיות".

III. טענת המשיבים בדבר "מחווה" "מדינית"

39. המשיבים טענו בתגובתם, כי כיום עומדת בעינה "מחווה" "מדינית" לפיה יעודכנו כתובותיהם של 3,300 תושבי השטחים.

40. כאמור בעתירה, שינוי כתובות של תושבי השטחים כלל אינו עניין "מדיני" או בשיקול דעת, אלא הוא סמכות חובה של הרשות המינהלית. הדברים מעוגנים בלשון הסכם הביניים, בלשון החקיקה הצבאית שחלה טרם כניסתו לתוקף, ובפסיקת בית משפט זה.

41. חשוב להזכיר עוד, כי שיקולים פוליטיים או "מדיניים" הם בהכרח שיקולים זרים ופסולים במסגרת פעולתם של המשיבים (בג"ץ 393/82 ג'מעית אסכאן אלמעלמון אלמעאונה אלמחודדה אלמסאוליה נ' מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון, פ"ד לז' (4) 785, 795-794 (1983); בג"ץ 2150/07 אבו צפיה נ' שר הביטחון (לא פורסם, 29.12.2009)).

42. כך או כך, ממילא אין ב"מחווה" זו כדי לפתור את ענייננו. כאמור בע/44, **המשיבים עצמם מודים כי בגדה שוהים כיום כ-35,000 פלסטינים שכתובתם רשומה ברצועה וכי הם רואים כיום בכלם – נשים, גברים וילדים – "שוהים בלתי חוקיים" בבתיהם שלהם.**

משכך, תהיה סמכותם של המשיבים בנוגע ל"מחווה" אשר תהיה, ממילא אין ב"מחווה" זו כדי לפתור את עניינם של רובם המוחלט האנשים שעתירה זו נוגעת להם.

43. אשר על כן, אין ב"מחווה" זו, שהמשיבים בחרו להודיע עליה אך זמן קצר לפני הדיון בסוגיה, כדי לייתר את הצורך לדון בעתירה.

ב. לגופו של עניין – מהותו של מרשם האוכלוסין

44. מהותו של מרשם האוכלוסין ככלי טכני, שאינו מאפשר קביעת זכויות או חובות, נובעת לא רק ממציאות החיים, אלא קודם כל מהדין עצמו. נזכיר בקצרה, שהיא נובעת, בראש ובראשונה, מלשונו הברורה של הצו בדבר מרשם אוכלוסין (ובמיוחד סעיפים 11 ו-13); היא נובעת מלשונו הברורה של סעיף 28 לנספח III להסכם הביניים (שעוגן בחקיקה הצבאית במנשר מס' 7); היא נובעת מפסיקה ענפה ורבת שנים של בית משפט נכבד זה.

מרשמי אוכלוסין ודיני מרשמי אוכלוסין במשפט המשווה והבינלאומי

45. כאמור בעתירה, גם ברחבי העולם עקרון יסוד הוא כי מרשם האוכלוסין (Population Registry; Civil Registry; Population Registration; Population Statistics) הוא כלי טכני לצרכים סטטיסטיים בלבד, שנועד לשקף את המציאות ולא לקבוע אותה.

46. כך נקבע בעקרונות האו"ם בדבר ניהול מרשמים סטטיסטיים:

500 **The population register is a mechanism for the continuous recording of selected information** pertaining to each member of the resident population of a country or area, making it possible to determine up-to-date information about the size and characteristics of the population at selected points in time... Population registers start with a base consisting of an inventory of the inhabitants of an area and their characteristics, such as date of birth, sex, marital status, place of birth, place of residence, citizenship and language... The population register can contain other socio-economic data, such as occupation or education. The population register should be updated by births, deaths, marriages and divorces, which are part of the civil registration system of the country. The population register is also updated by migration. Thus, **the population register is the result of a continuous process, in which notifications of certain events, which may have been recorded originally in different administrative systems, are automatically linked to a population register on a current basis...**

The main administrative functions of population registers are to provide reliable information for the various purposes of government,

particularly for programme planning, budgeting and taxation; for issuing unique personal identification numbers; for establishing the eligibility of individuals for voting, education, health, military service, social insurance and welfare and the pension system; and for police and judicial references.

Population registers are also useful for population estimation, census planning, census evaluation and for sampling frame of household surveys. Some countries use population registers to produce census-typed tables every five or 10 years in place of conducting regular census operations. If complete, population registers can produce data on both internal and international migration through the recording of changes of residence as well as the recording of international arrivals and departures.

Population registers represent one of the independent sources of data with which the population census results can be compared as part of the process of evaluating the accuracy of the latter. Comparison can be made between aggregates compiled from the two sources or by one-to-one matching of the corresponding records of the individuals so as to correct either the census or the population register.

Principles and Recommendations for a Vital Statistics System, Revision 2 (UN, New York, 2001).

(http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_19rev2E.pdf)

47. על בסיס הנחיות האו"ם בנושא, גם האיחוד האירופי קבע קווים מנחים דומים בניהול מרשמי אוכלוסין, בהקימו מרשם מיוחד לאיחוד כולו (European Statistics או Community Statistics), שנקבע ב-24.2.05: **European Statistics Code of Practice**

In coherence with the Treaty establishing the European Community, and in particular Article 285(2) thereof, with the Council regulation (EC) No 322/97 of 17 February 1997 on Community Statistics, and with the Fundamental Principles of Official Statistics adopted by the United Nations Statistical Commission on 14 April 1994, the present Code of Practice has the dual purpose of:

- Improving trust and confidence in the independence, integrity and accountability of both National Statistical Authorities and Eurostat, and in the credibility and quality of the statistics they produce and disseminate (*i.e. an external focus*);
- Promoting the application of best international statistical principles, methods and practices by all producers of European Statistics to enhance their quality (*i.e. an internal focus*).

The Code is addressed for implementation to:

- *Governance authorities* (i.e. Governments, Ministries, Commission, Council) - to provide guidelines for them to ensure that their statistical services are professionally organised and resourced to produce credible European Statistics in a manner that guarantees independence, integrity and accountability;

- *Statistical authorities and their staff* - to provide a benchmark of statistical principles, values and best practices that should help them in producing and disseminating high quality, harmonised European Statistics.

It is addressed for information to:

- *Users* - to show that European and national statistical authorities are impartial and that the statistics they produce and disseminate are trustworthy, objective and reliable;

- *Data providers* - to show that the confidentiality of the information they provide is protected, and that excessive demands will not be placed on them.

(http://www.dzs.hr/Eng/international/code_of_practice_en.pdf)

Council Regulation (EC) No 322/97, 17.2.97, נקבע ב- זה, קודם לאימוץ הסדר זה, הנזכר באמנה האמורה :

'reliability` is the characteristic of Community statistics to reflect as faithfully as possible the reality which they are designed to represent. It implies that scientific criteria are used for the selection of sources, methods and procedures. Any information on the coverage, methodology, procedures and sources will also improve data reliability.

'relevance` shall mean that the production of Community statistics is a function of clearly defined requirements determined by the Community objectives. These requirements determine the fields, timeliness and scale of statistics, which should keep abreast of new demographic, economic, social and environmental developments at all times...

(<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997R0322:EN:HTML>)

ובאופן מיוחד הובהר בסעיף 18 :

Necessary regulatory, administrative, technical and organizational measures shall be taken at national and Community level to ensure the physical and logical protection of confidential data **and to ensure that no unlawful disclosure and non-statistical use shall occur when Community statistics are disseminated.**

48. איסור זה, על שימוש במידע המצוי במרשם האוכלוסין למטרות שאינן סטטיסטיות, קיים גם ברמת המדינות.

כך למשל, בספרד, נקבע ב- Law 12/1989, of 9 May, On the Government Statistics : Act

Article 50

...

2. The following are very serious breaches:

....

(b) Use of personal data procured by statistical units from respondents directly for any non-statistical purpose.

(http://www.ine.es/en/normativa/leyes/11289_en.htm)

בבריטניה, פועל ה-Census of England and Wales, מטעם ה-Office of National Statistics (ר' באתר המשרד: <http://www.ons.gov.uk/census/index.html>). וכך נכתב על המרשם ב- **Explanatory Memorandum to the Census (England) Regulations** :2010, No. 532

7. Policy Background

...

7.5. The information collected in the 2011 Census will be used solely for the production of statistics and research....

(http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2010/532/pdfs/ukxiem_20100532_en.pdf);

ר' גם Census Act 1920, ו- Statistics and Registration Service Act 2007.

49. כל האמור הינו אך כדי להדגיש כי השימוש שעושים המשיבים במרשם האוכלוסין מנוגד לא רק לדין החל בשטחים או בישראל, אלא לעקרונות יסוד אוניברסליים בנוגע למהותם של מרשמי אוכלוסין והשימוש המוגבל שניתן לעשות בהם.

לעמדת המשיבים, לפיה פריט במרשם האוכלוסין הוא "היתר" לאמור בו או יוצר "חובה" כלשהי, אין עיגון בחקיקה או בפסיקה, אולם יש לה השלכות תקדימיות הרסניות.

ג. שטח צבאי סגור

50. אין חולק, כי הגדה הוכרזה כשטח סגור לפי ס' 90(א) לצו בדבר הוראות ביטחון.

אין גם חולק, שעל מנת לאסור כניסה לשטח סגור, לא די בהכרזה על השטח כשטח סגור, אלא יש להמשיך ולקבוע הוראות פרטניות בהתאם לסעיף 90(ב) לצו. הדבר עולה ברורות מלשון הסעיף, כמפורט בעתירה (ור' ע/32).

51. עד היום, נמנעו המשיבים מלהצביע, היכן עשו שימוש בסעיף 90(ב). לכן, הנחת המוצא היא, שפלטטיני הרשום במרשם, מעולם לא נדרש בהיתר כתוב על מנת להימצא בשטח.

52. אין חולק על כך, כי המשיבים מוסמכים, כמובן, למנוע כניסה לגדה, כל עוד הדבר נעשה בהתאם לדין. ואולם, מי שהותרה כניסתו, מעולם לא נדרש להחזיק היתרים על מנת לשהות בשטח. אף המשיבים הודו, כי ההיתר הראשון אי פעם שהגביל שהיית פלטטינים בגדה, ניתן ביום 25.12.07 (ר' ע/15).

ד. מרשם האוכלוסין – מנגנון היתרים רטרואקטיבי?

53. עד כה סקרנו בקצרה את המצב המשפטי – הן ביחס למרשם האוכלוסין והן ביחס להיות הגדה שטח צבאי סגור. על בסיס חקיקה זו אלפי אנשים בנו את חייהם במהלך השנים: עדכנו או לא עדכנו את מרשם האוכלוסין, עברו דירה, ולא ביקשו דבר לשם כך, פרט להסכמת החייל במחסום כדי להיכנס לגדה.

54. הניסיון להפוך יום אחד, ללא כל בסיס בדין, את מרשם האוכלוסין למנגנון היתרים דרקוני, הוא לא רק נטול סמכות, אלא גם רטרואקטיבי. הוא הפך אלפי אנשים שומרי חוק ל"זרים" הנדרשים בהיתר כדי להמשיך לחיות בבתיהם, ללא קשר לשאלה היכן נולדו והיכן הם גרים כדיון כבר שנים.

55. כך ביקשו המשיבים לפטור עצמם מהצורך להצביע על מסמכים שמעולם לא היו קיימים, על איסורים והגבלות שמעולם לא ניתנו.

56. נזכיר, כי טענת המשיבים, לפיה מאז ומעולם נדרשו אנשים בהיתר על מנת "להשתקע" בגדה, אינה עומדת במבחן המציאות:

נזכיר כי המשיב מעולם לא הציג ולו היתר אחד ל"השתקעות" בגדה (או ל"שהייה" בה, לפחות נכון עד 25.12.07). כיצד ניתן לקבל אמירה גורפת כל כך, כאשר לא הוצג ולו היתר אחד שיתמוך בטענה זו?

נהפוך הוא – המשיב הודה בעצמו שהיתרים אלו לא היו קיימים:

- העותרים יפנו לע/38 (תשובת המשיב לבקשת פרטים נוספים), בו מודה המשיב כי מעולם לא הונפק היתר ל"השתקעות" ועל כן הוא לא קיים;
- העותרים יפנו לע/15 (תשובת המשיב להליך חופש מידע), בו מודה המשיב כי ההחלטה על הצורך בהחזקת היתרי שהיה התקבלה רק בנובמבר 2007, ללא כל פרסום, וההיתר הראשון הונפק ביום 25.12.07!

עוד נזכיר, כי המשיב עצמו הודה בדיונים בבית משפט זה כי מי שנכנס דרך גשר אלנבי מעולם לא קיבל מסמך כתוב כלשהו (ר' ס' 112 לעתירה, וע/39); וכי המסמכים היחידים שהיו קיימים, נגעו לעצם המעבר בישראל (היתרי מעבר יומיים בישראל) – מסמכים המונפקים לכל פלסטיני המבקש לעבור דרך ישראל, בין לגדה ובין לרצועה, בין שכתובתו בגדה ובין שברצועה, לרבות מי שהמשיב התיר את חזרתו לגדה לשם מגוריו שם (ר' ע/40-ע/42) – וגם זאת, רק לגבי מי שעבר דרך ישראל, ושלא במסגרת המעבר הבטוח!

57. וכדברי כב' בית המשפט בדיון בבג"ץ 8729/09 סואלי (ע/16), בעקבותיהם בוטל צו הגירוש שם:

כבי השופטת פרוקציה :
 אבל יש מעבר חופשי. מאין הוא צריך ללמוד שהוא צריך להגיש בקשה? ... גברתי
 יכולה להפנות למסמך שפורסם לציבור? מה הביסוס?

...
 כבי השופט גיוראן :
 גברתי אומרת בעצמה שהדברים לא קבלו ביטוי בהסכמי הביניים ... המפקד הצבאי
 צריך להתבסס בכתב בהסכם ... האם זה נאמר במפורש בהסכם הביניים, או שזה לא
 הוזכר בכלל? ... הדברים האלה לא ברורים, זה צריך להיות כתוב.

...
 כבי השופטת פרוקציה :
 אני מוכרחה להגיד שהתשתית שאתם מציגים היא לא מלאה...

58. הנה כי כן : אנשים מעולם לא נדרשו ב"היתרים" ו"היתרים" אלו אכן מעולם לא היו קיימים.
 על כן יש להעמיד דברים על הווייתם : לא התושב נדרש כיום להראות כי שהייתו בגדה הותרה
 חרף כתובתו, אלא המשיב נדרש להראות כי שהייתו נאסרה, ללא קשר לכתובתו.

59. כאמור לעיל, המשיב מודע לכך שאין באפשרותו להראות כי שהייתו של תושב בגדה נאסרה
 או הוגבלה, כאשר מסמכים או היתרים שישמשו לכך לא היו קיימים כלל. על כן "שלף"
 המשיב את מרשם האוכלוסין הפלסטיני (או נכון יותר, העתקו), והחל להשתמש בו – ללא כל
ביסוס בדין – כאילו דובר במנגנון היתרים דרקוני המתיר או אוסר את הפרטים הרשומים בו.

60. מדובר בעמדה רטרואקטיבית מובהקת. לא ניתן לבוא היום בטענות למי שפעל על פי הדין
 החקוק ועל פי הוראות המשיבים עצמם, אם המשיבים מעולם לא אסרו עליו להיכנס לגדה
 ומעולם לא הנפיקו לו מסמך ובו מובהר כי הכניסה לגדה מוגבלת בזמן. על אחת כמה וכמה
 כאשר מדובר במי שנולדו בגדה או נכנסו אליה כילדים.

להבנת העותרים, כיום ישנם "היתרים" הניתנים לאנשים מסוימים בלבד ובהם מובהר כי
 שהותם בגדה מוגבלת. לגבי אנשים אלו – תהיה כתובתם אשר תהיה – יתכן שלמשיב קמה
 הסמכות לאכוף את החלטתו בדיעבד, אם הופרה, ועתירה זו אינה עוסקת בהם. אולם ברי כי
 לא ניתן להסתמך על כתובת לא מעודכנת כשלעצמה על מנת לקבוע כי אדם הוא "שוהה בלתי
 חוקי" ואף לסלקו מביתו.

ה. אפליה פסולה

61. בנוסף, וכאמור בעתירה ובהודעה המשלימה, אף לשיטת המשיבים, קיים פגם מהותי
 בהתנהלותם. שהרי, אם כל שעושים המשיבים הוא אכיפת הצו בדבר שטחים סגורים – מדוע
 נאכף הצו על פלסטינים בלבד?

62. ניתן היה להניח, כי עמדת המשיבים תיאכף בראש ובראשונה על ישראלים – שהרי לגביהם
 אין חולק כי הם נדרשים בהיתר כתוב – שכן צו נפרד ומפורש קובע זאת (ע/36) – ומאחר
 שהם אינם תושבים מוגנים בשטח.

63. והנה, דווקא מתנחלים ישראלים חיים בגדה באין מפריע, כשאינו מתעניין בשאלה אם הם מחזיקים בהיתר או לא ואיש לא מעלה בדעתו להתייחס אליהם כ"שוהים בלתי חוקיים" בבתיאם. **הדברים עולים ברורות מ-ע/54.**

1. הדין ההומניטארי ודיני זכויות האדם

64. לבסוף, נזכיר כי על כל הסוגיה שבפנינו חולש הדין ההומניטארי. רק מכוחו קונה המפקד הצבאי את סמכויותיו.

65. על פי הדין ההומניטארי, כפי שפורט בעתירה ובשתי חוות דעת מומחים שצורפו להודעה המשלימה, לא ניתן לגרש אדם מביתו (בין בתוך ארצו ובין מחוץ לה) על בסיס כתובתו. מדובר בהפרה חמורה של אמנת ג'נבה שעשויות להיות לה השלכות פליליות.

66. בהקשר זה מבקשים העותרים להשלים את האמור ולצרף חוות דעת מומחה נוספת – חוות דעתו של פרופ' איאן סקובי (Iain Scobbie), מומחה למשפט בינלאומי מאוניברסיטת לונדון, אשר כתב עשרות מאמרים בנושא המשפט הבינלאומי, במיוחד בהקשר הישראלי-פלסטיני.

העתק חוות דעתו של פרופ' סקובי מצורף ומסומן ע/55.

67. גם מחוות דעת זו עולה ברורות, כי העברת פלסטיני בכפייה מהגדה לרצועה, על בסיס כתובתו, היא הפרה של הדין הבינלאומי ההומניטארי ועומדת בניגוד לסעיף 49 לאמנת ג'נבה הרביעית.

גם חוות דעת זו מדגישה, כי פלסטיני המתגורר בגדה – תהיה כתובתו אשר תהיה – הוא תושב מוגן, ועל כן חלות עליו כל ההגנות הקבועות באמנה.

68. העותרים יבקשו להסב את תשומת לב בית המשפט, שעל אף שהעותרים הגישו את הודעתם המשלימה עוד בחודש פברואר 2011, המשיבים לא תמכו את תגובתם בחוות דעת נגדית כלשהי ולמעשה לא התמודדו עם הנטען בהן כלל.

2. טענות המשיבים בתגובתם

69. כל המעיין בעמדות המשיבים, לא ימצא בדל תשובה לאיזו מהטענות שהעלו העותרים בעתירתם ובהודעה המשלימה, ושעליהן חזרו בקצרה גם בתגובה זו.

70. בשני עמודים בלבד (עמ' 11-12 לתגובת המשיבים), העלו המשיבים שתי טענות בלבד:

האחת, כי יש להם סמכות להגביל תנועה לגדה (טענה שהעותרים אינם חולקים עליה בעתירה זו, שאינה נוגעת לתנועה ומעברים אלא למרשם האוכלוסין והסמכויות הנוגעות אליו);

השנייה, בג"ץ 8731/09 עזאם, אשר כאמור לעיל, כלל לא נגע לשאלה האמורה, אלא לסמכות לאסור כניסת פלסטינים לגדה (שכאמור, אינה במחלוקת בעתירה זו), והיכולת לאוכפה בדיעבד על מי שהוכח במסמכים (ולא בכתובת) כי כניסתו נאסרה מלכתחילה. באותה פרשה, לא הייתה כל התייחסות לשאלת משמעות הכתובת הרשומה של העותרת, מכיוון שזו לא הייתה הבסיס לגירושה (אלא אכיפה בדיעבד של ההחלטה הקונקרטית שהתקבלה בעניינה).

עם זאת, **המשיב התעלם לגמרי** מהמקרים בהם בן נידונה השאלה, ומהתייחסות בית המשפט לסוגייה באותן מקרים (בג"ץ ורד, בג"ץ סאלם, בג"ץ קהוגי, בג"ץ צבאח).

משכך, ניתן לומר כי המשיבים למעשה לא השיבו דבר לעתירה.

סיכום

71. עתירה זו הוגשה כדי להכריע בשאלה האם ניתן לחרוץ את גורלו של אדם כ"שוהה בלתי חוקי" בארצו, רק על בסיס כתובתו הרשומה (באופן שגוי) בהעתק מרשם האוכלוסין.

72. עתירה זו אינה נוגעת לשיקול דעתו של המפקד הצבאי, ושל גורמים אחרים, בשאלה, מתי יש להתיר כניסת פלסטינים לגדה. שאלה זו נידונה בבג"ץ 2088/10. עתירה זו נוגעת לגברים, נשים וילדים שמתגוררים בגדה המערבית כדין ובלא שכניסתם לשם או שהייתם שם הוגבלה בתנאים כלשהם: ביניהם, בין היתר, מישהותרה כניסתו לגדה ולא הוגבלה במסמך כלשהו, מי שנכנס כילד פעוט, מי שנולד בגדה וחי בה כל חייו וכיו"ב.

כאמור לעיל, העותרים סבורים שדיון במקביל ובמאוחד בשתי השאלות אינו הכרחי ואך יסרבל את סדר הדברים. לחילופין, אם בכל זאת יוחלט לאחד את שני הנושאים, סבורים העותרים כי יש להכריע ראשית בשאלה הראשונה, אשר בה עוסקת העתירה הנוכחית.

73. כמו כן, יש לדחות את טענות הסף של המשיבים. מדובר בעתירה ממוקדת אודות "אולטרה וירס" מובהק, נגד מדיניות מוצהרת, שנעשית בהיעדר סמכות מוחלט, וקיימת חשיבות רבה להכרעה בסוגיה בה היא עוסקת.

74. לגופו של עניין, חוזרים העותרים על טענותיהם בדבר היעדר סמכות בחקיקה הצבאית; רטרואקטיביות; אפליה פסולה באופן קיצוני; הפרה חמורה של אמנת ג'נבה הרביעית; חריגה מסמכות על פי הדין הבינלאומי; ופגיעה אנושה בזכויות אדם ללא כל תכלית ראויה.

75. בהיעדר התייחסות ממשית לאיזו מטענות העותרים בעתירה ובהודעה המשלימה, ובמיוחד לאור כובד משקלה של הסוגיה, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בעתירה.